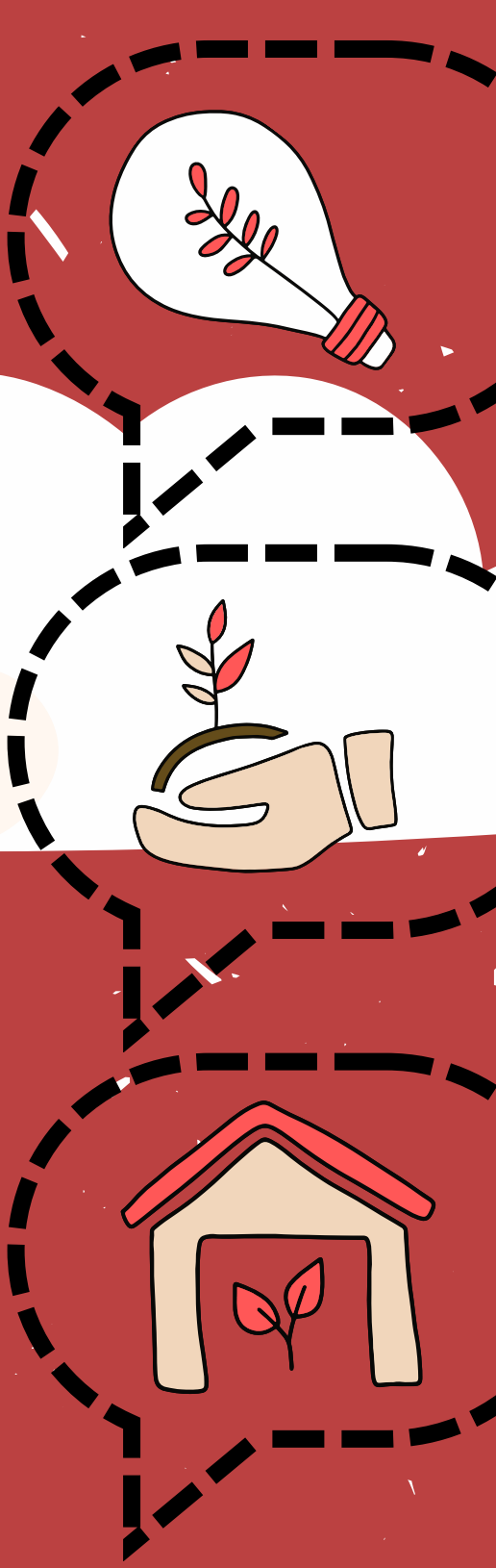

EC
MA NDRYSHE

EKO OKULLU

- TÜKETİMİ AZALT - YENİDEN KULLAN - GERİ DÖNÜŞTÜR -

EKO KULÜBÜ
"ATATÜRK"

4

Republika e Kosovës
Republika Kosova-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Zhvillimit Rajonal
Ministarstvo za Regionalni Razvoj
Ministry of Regional Development

CARITAS

Schweiz
Suisse
Svizzera
Svizra

YENI

YOUTH
ENVIRONMENTAL
IMPACT

Sevgili okuyucular,

EC, Kosova'nın Güney Bölgesi'ndeki ortaokulların eko-kulüplerinin çevresel bültenlerini yayınlamaya devam ediyor. Bu, çevre ve iklim değişikliği konusunda mesajlar, röportajlar, denemeler, fotoğraflar ve farklı konularda makaleler içerecek olan üçüncü bilgilendirici bülten olacak. Bu içerikler, Atatürk Lisesi'nin eko-klübü ve EC Ma Ndryshe Sivil Toplum Örgütü'nün "ECO Okulu" projesi kapsamında yürüttüğü çalışmalar hakkında bilgi verecek.

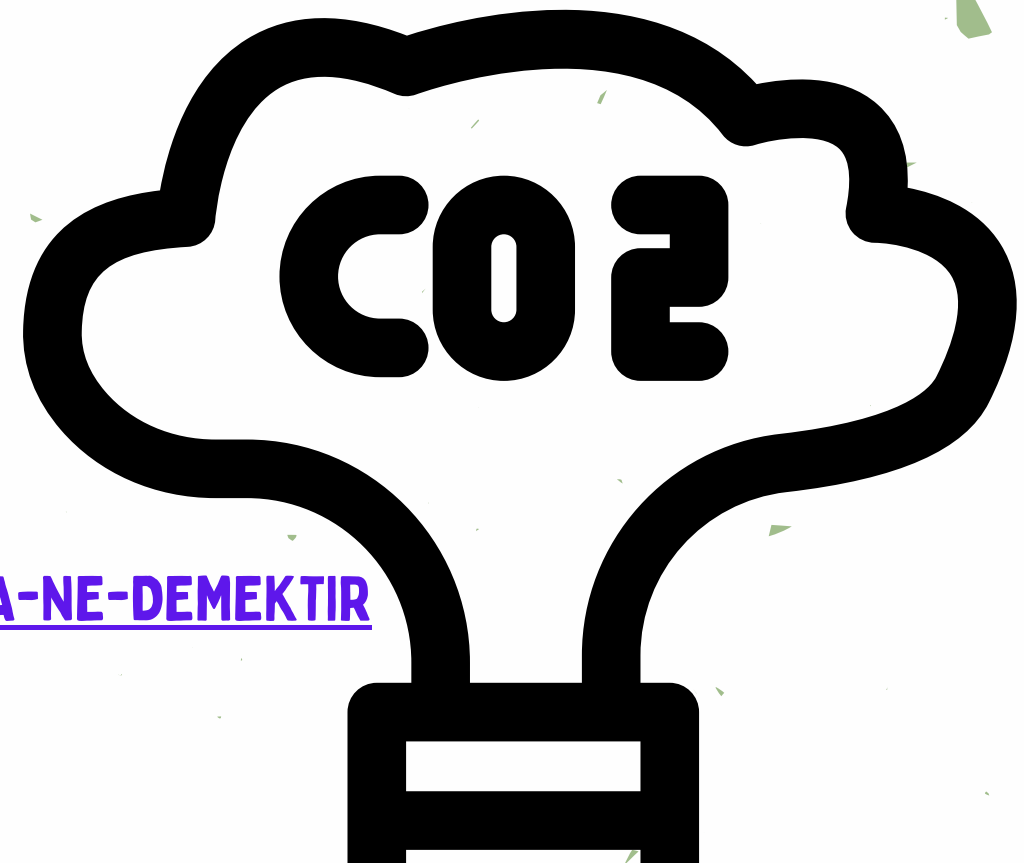
Bu proje, "Eko Okul" kavramını Güney Bölgesi'ndeki 12 okula (Prizren, Mamuşa, Rahovec ve Malişeva belediyeleri) tanıttak ve öğrencilerin ve öğretmenlerin geniş katılımıyla çevreyi korumak için deneme şekilleri ve metodolojisi yürütecek. Proje kapsamında, gelişmiş ülkelerde yaygın olarak kullanılan bir model ve yöntem sunulmaktadır, ve bu yöntem hızla gelişmekte olan ülkelerde de yaygınlaşmaktadır.

Dünya deneyimleri, ekolojik okulların gençleri çevreleriyle aktif bir şekilde ilgilenmeye teşvik eden, artan bir fenomen olduğunu göstermektedir. Proje aynı zamanda, Kosova'nın Çevre Stratejisi ve Çevre Eylem Planı'na da katkıda bulunacak ve tüm düzeylerde (okullar ve üniversiteler) çevre eğitimi programlarının geliştirilmesini tavsiye edecektir.

HAVA KIRLILIĐININ NEDENLERİ NEDİR?

Havayı en çok kirleten insan faaliyetleridir. Hava kirliliğinin ana kaynakları sanayi, tarım, trafik ve enerji arzıdır. Maddeler yandığında, havayı kirletebilen veya havada reaksiyona girerek kirletici etki oluşturabilen maddeler ağığa çıkar veya salınır. Büyük ölçekli hava kirliliği ayrıca VOC ve partikül madde emisyonlarını da içerir. Bu maddelerin çevreye verdiği yük, ekosistemler, malzemeler ve halk sağlığı üzerinde olumsuz etkilere sahiptir.

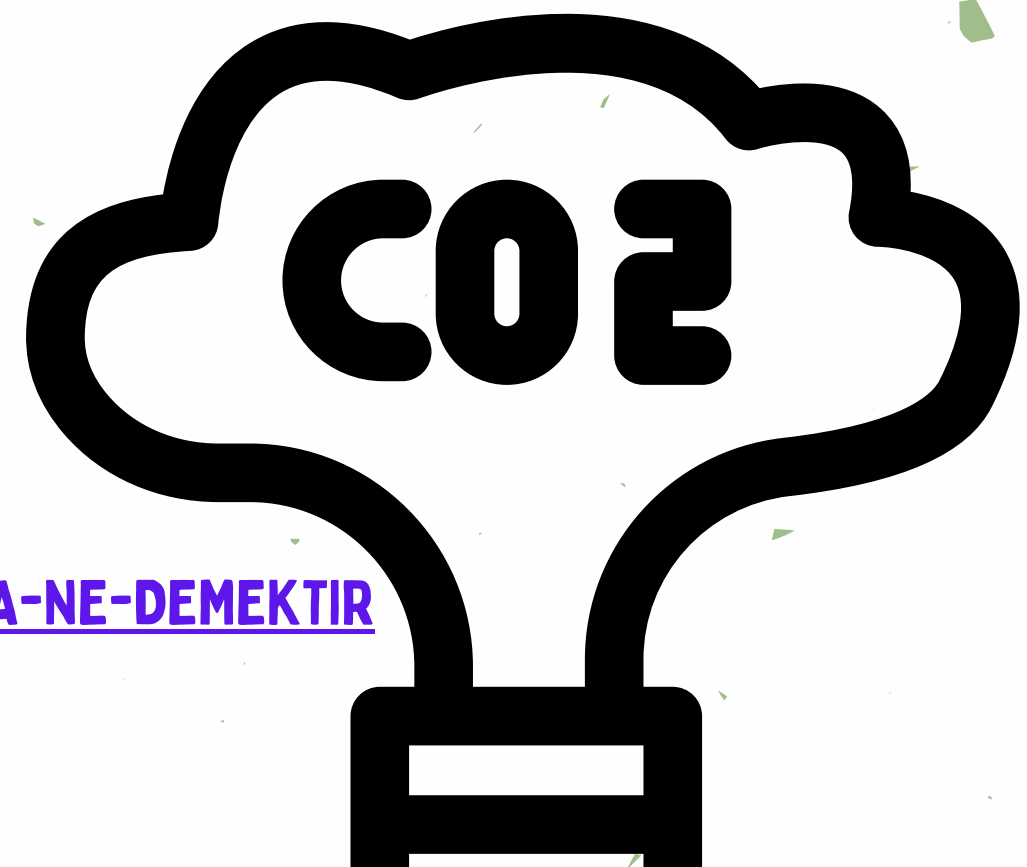
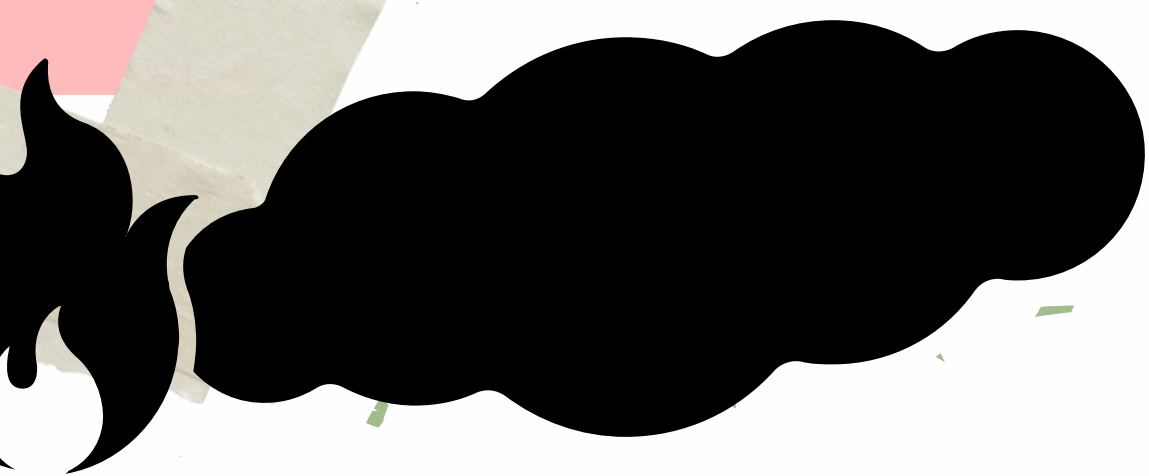
şehirlerdeki çevresel kirleticiler genellikle birçok farklı kirleticinin bir karışımıdır. Toz ve is gibi görünür olanlar ve aynı zamanda çok küçük parçacıklar ve gazlar gibi birçok görünmez parçacıklar olmak üzere ikiye ayrılır. Kirlilik birincil veya ikincil olarak sınıflandırılır. Birincil kirleticiler, bir volkanik patlamadan çıkan kül veya bir motorlu taşıtın egzozundan çıkan karbonmonoksit gazı gibi doğrudan bir süreç tarafından üretilen maddelerdir. İkincil kirleticiler ise yayılmaz. Birincil kirleticiler reaksiyona girdiğinde veya etkileşime girdiğinde havada oluşurlar.

HAVA KİRLİLİĞİNİN NEDENLERİ NEDİR?

Ozon, ikincil kirleticilere bir örnektir. Hava kirliliğine neden olan başlıca kirleticiler ise şöyle sıralanabilir:

- Karbon monoksit: Okyanuslarda ve havada metanın oksidasyonu ile organik ayrışmadan doğal olarak üretilir. Ancak motorlu taşıtlar gereğinden fazla karbon monoksit üretir.
- Kükürt dioksit: Kükürt bileşikleri, volkanik patlamalar gibi doğal süreçler sırasında salınır. Kükürt dioksit üreten başlıca insan faaliyetleri ise kükürtlü mineral cevherlerin eritilmesi ve fosil yakıtların yakılmasıdır.
- İnce toz: Parçacıklı madde, havada dağılmış büyük miktarda farklı küçük katı veya sıvı madde parçacıkları için ortak bir terimdir. Parçacıklı madde, bakteri, virüs, mantar, alg, polen vb. canlı organizmaları içerebilir.
- Kurşun: Havadaki ana kurşun kaynağı, kurşunlu motorlu taşıt yakıtıdır.
- Ozon: Güneş ışığının etkisi altında reaktif organik gazlar ile nitrojen oksitler arasındaki kimyasal reaksiyonlar sonucu oluşan renksiz bir gazdır. Tahriş edicidir.

EKO-KULÜBÜN ETKİNLİKLERİ:

EKO KULÜPLER İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİ VE ÇEVRE SAVUNUCULUĞUNUN BİÇİMLERİNİ ÖĞRETİYOR

EKO-KULÜBÜN ETKİNLİKLERİ:

EC ECO-KULÜP'LERLE DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ'NÜ KUTLADI

Bu aktiviteye Güney Bölgesindeki Liselerin 12 Eko-Kulübü (Prizren, Rahovec, Malishevë ve Mamushë belediyelerinden) katılmıştır.

Filmin gösteriminin ardından Eko-Kulüp üyeleri arasında çevre sorunları ve iklim değişikliğiyle ilgili eylem aciliyeti üzerine bir tartışma gerçekleşti, belgeselde bu konulara da yer verildi.

Bu etkinlik sırasında gençlere hızlı müdahalenin gerekliliği ve gezegenin geleceği ve gelecek nesiller için önemli konular olan iklim değişikliği ve çevrenin korunması konularına yönelik savunuculuk süreçlerine gençlerin katılımının önemi konusunda bilinçlendirildi.

EKO KULÜPLER PRIZREN'DEKİ ATIK SU ARITMA TESİSİNİ ZİYARET ETTİ

Bu ziyaretlerde öğrencilere bu tesisin yönetiminin yanı sıra kirli suyun filtrelenmesi ve arıtılması işlemleri de dahil olmak üzere kirli suyun arıtılması, su arıtmada kullanılan teknolojiler ve su kaynaklarının korunmasının önemi hakkında bilgi verildi. Ayrıca Prizren'deki tesisin kapasitesi, günlük arıtılan su miktarı ve arıtma işlemi sırasında uzaklaştırılan kirletici türleri hakkında da bilgi verildi.

Ziyaretler aynı zamanda kirli suyun uygun şekilde arıtılmasının çevre ve sağlık üzerindeki etkisinin yanı sıra suyun korunması ve sürdürülebilir yönetiminde toplumun rolüne ilişkin tartışmaları da içeriyordu.

PLANET E VEPRIMIT MJEDISOR PËR 12 SHKOLLAT E MESME TË RAJONIT TË JUGUT

EC Ma Ndryshe, Güney Bölgesi'ndeki 12 lise için çevre eylem planlarını yayınladı. Bu planlar, gerçekleştirilen bir dizi çalışma sırasında öğretmenler ve Eko-kulüplerin üyeleri ile işbirliği içinde hazırlandı.

Bu atölye çalışmaları sırasında öğrenciler, okulda ve toplumda var olan sorunları tartışma ve belirleme fırsatı buldular ve çevre ile ilgili problemleri ve iklim değişikliklerini çözmek için gerçekleştirdikleri ve gerçekleştirmek istedikleri faaliyetleri belirttiler.

Bu planlar, öğrencilere çevre korumanın önemi hakkında eğitim vermek ve okul topluluğu içinde sürdürülebilir bir kültür yaratmak için önemlidir. Okullara, gelecek faaliyetleri gerçekleştirmek için bir rehber olarak hizmet edecek ve öğrencilerin çevre sorunları ve iklim değişiklikleri konusunda aktif katılımını ve farkındalığını teşvik edecektir.

EKO KULÜBÜ "ATATÜRK" LİSESİ

MAMUŞA, KOSOVO

Yazar ve Yayıncı: EC Ma Ndryshe
Sk. Fehmi Lladrovci No.94, Prizren & Sk. Xhemajl Mustafa 9/1 LL-4 No.7,
Prishtinë

www.ecmandryshe.org

info@ecmandryshe.org

029 222 771 & 038 224 967

Bu bülten, "Çevrede Gençliğin Etkisi" projesi kapsamında hazırlandı - YENİ, bu proje İsviçre İşbirliği ve Kalkınma Ajansı, İsviçre Caritas, Bölgesel Kalkınma Bakanlığı tarafından ortak finanse edilen ve Sivil Toplum Örgütü EC Ma Ndryshe tarafından "ECO Okulları" projesi yoluyla uygulanan projedir.